



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 178/06-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. júna 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. Z., M., ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 11 a práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím bývalého KNV B. č. FIN. 4/C75/60-216/67 o odobratí nehnuteľného a hnutel'ného majetku, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť J. Z. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2006 doručená sťažnosť J. Z., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 11 a práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím bývalého KNV B. č. FIN. 4/C75/60-216/67 o odobratí nehnuteľného a hnutel'ného majetku.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že je synom a dedičom po nebohom E. Z., ktorému bol rozhodnutím bývalého KNV B. č. 4/C75/60-216/67 zabavený nehnuteľný majetok, a to parcela č. 705/1 v katastrálnom území P. o výmere 2 340 m<sup>2</sup>, zapísaná na LV č. 503, v prospech nadobúdateľa Československý štát – Š., H.

Sťažovateľ namieta, že doteraz nedošlo v jeho veci k náprave, odobratý nehnuteľný a hnutel'ný majetok mu nebol vydaný a nedostalo sa mu ani náležitého odškodnenia zo strany príslušných štátnych orgánov. Porušenie označených základných práv vidí sťažovateľ v tom, že zo zákona štát nenapravil všetky porušenia práv a slobôd z „totalitného systému“.

V tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd deklaroval, že rozhodnutie KNV B. z roku 1967 o zhabaní majetku, a to parcely č. 705/1 a zničenej píly a strojovne, je neplatné, ako aj všetky naň nadväzujúce rozhodnutia, ktoré bližšie nešpecifikoval.

## II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Predmetom konania je sťažovateľom namietané porušenie jeho označených základných práv tým, že mu štát (príslušné orgány) doteraz nevydal nehnuteľný a hnutel'ný majetok odobratý jeho právnomu predchodcovi E. Z. na základe rozhodnutia bývalého KNV B. v prospech Š., H.

Ak účelom príslušných reštitučných zákonov (zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a pod.) je zmiernenie následkov niektorých majetkových a iných krívd, ktoré vznikli v tzv. rozhodnom období (t. j. od 25. februára 1948 do 1. januára 1990), toto zmiernenie potom môže spočívať len v tom, že štátom odňaté veci budú vydané (vrátené) tomu, komu boli odňaté, a keď táto osoba už nežije, jeho blízkym príbuzným alebo iným osobám, ktoré určujú tieto zákony.

Uplatnenie reštitučného nároku je hmotnoprávnym úkonom, ktorý oprávnená osoba musí vykonať na príslušnom orgáne štátnej správy (napr. na pozemkovom úrade) a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie veci. Reštitučný nárok na vydanie veci znamená iba obnovu predchádzajúceho stavu a zakladá právo oprávnenej osoby na navrátenie vlastníckeho práva. Až po realizácii tohto práva na „vydanie vecí“ v zmysle reštitučných zákonov si môže oprávnená osoba počínať ako vlastník veci, t. j. okrem iného domáhať sa vydania veci v zmysle jej faktického odovzdania, resp. vypratania.

Reštitučné predpisy neboli vydané za tým účelom, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva [podľa nástrojov

ochrany vlastníckeho práva – žalôb určovacích, vindikačných (na vydanie veci), negatívnych a pod.].

Aj keď v okolnostiach prípadu sťažovateľ v sťažnosti neuvádza, akým spôsobom sa domáhal, resp. uplatňoval svoj reštitučný vlastnícky nárok u príslušného orgánu štátnej správy, je nesporné, že sa ho domáhal súdnou cestou. Táto skutočnosť je zrejmá z listiny tvoriacej prílohu k sťažnosti, podľa ktorej sťažovateľ uplatňoval svoj reštitučný nárok dokonca až v dovolacom konaní.

Ústavný súd šetrením (na Okresnom súde v Trnave) zistil, že konanie v reštitučnej veci sťažovateľa vedené pôvodne na zrušenom Okresnom súde v Piešťanoch pod sp. zn. PN 4 C 311/97 bolo právoplatne ukončené 24. júna 1998. Voči rozsudku odvolacieho Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) podal sťažovateľ dovolanie, ktoré bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky odmietnuté a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 16. mája 2000.

Ústavný súd uzatvára, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nerozhoduje o vrátení majetku oprávneným osobám. V reštitučných veciach konajú a rozhodujú príslušné orgány štátnej správy a všeobecné súdy.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným

súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ako z obsahu podania, tak aj z neúplného petitu sťažovateľa je zrejmé, že ide o ústavnú sťažnosť, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv a slobôd rozhodnutím orgánu štátnej správy (bývalého KNV B.) pri uplatňovaní reštitučných nárokov. Zároveň je nepochybné, že sťažovateľ sa už domáhal na príslušnom súde ochrany svojich namietaných práv.

Ústavný súd preto konštatuje, že sťažovateľ mal na ochranu svojich základných práv, ktorých porušenie namieta predmetnou sťažnosťou, účinné a dostupné právne prostriedky nápravy, ktoré aj využil, čo je okolnosť, ktorá vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených základných práv. O žalobných návrhoch v súvislosti s uplatňovaním reštitučných nárokov rozhodujú všeobecné sudy.

V tejto časti ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Okrem toho, v neúplnom a nepresne formulovanom petite sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyhlásil za neplatné aj všetky rozhodnutia nadväzujúce na rozhodnutie bývalého KNV B. Ústavný súd predpokladá (ako vyplýva z prílohy k sťažnosti), že sťažovateľ má zrejme na mysli príslušné rozhodnutia všeobecných súdov.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde

neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03).

V okolnostiach prípadu ústavný súd konštatuje, že v čase, keď sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich základných práv na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy (jeho sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 16. marca 2006), už vo vzťahu ku konečným rozhodnutiam všeobecných súdov nepochybne uplynula lehota stanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom (rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 24. júna 1998, rozhodnutie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 16. mája 2000). Preto je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podaná oneskorene.

Ústavný súd navyše poznamenáva, že sťažnosť neobsahovala všetky zákonom predpísané náležitosti, pretože sťažovateľ neuviedol presný návrh výroku rozhodnutia (petit), ktorý by mohol slúžiť ako východisko rozhodnutia ústavného súdu. Takisto nepripojil splnomocnenie pre advokáta. Vzhľadom k tomu, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za potrebné odstrániť tieto jej nedostatky zaslaním výzvy na doplnenie podania.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2006